

Szerkesztőség és kiadóhatal: U. I. M O C S.

Mindenemü kézirat,
 évél. hirdetés megfogadá-
 sára, az előfizetési díjak
 és hirdetési összegek besze-
 désére egyedül illetékes

„Mezőségi Híradó“
 szerkesztősége Mocs.
 Kéziratot nem adunk vissza.

MEZŐSÉGI HIRADÓ

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Előfizetési ár;
 Egész évre 8 korona
 Félévre 4 „ „
 Negyed évre . 2 „ „
 Egyes szám ára 20 fill

Hirdetések díjszabás
 szerint.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos: Dániel Géza. Főmunkatárs; Orbán Ferenc

MEGJELENIK KÉTHETENKÉNT EGYSZER.

Epilogus.

Most egy éve, a téli estéken, meghitt baráti körben érelődött meg az eszme, hogy az erdélyi Mezőség középpontján egy szerény igényű hetilap szolgálja elsősorban a mezőségi magyarság mostoha ügyét s társadalmi és közgazdasági kérdésekben legyen kifejezője a mi sajátos viszonyainkkal kapcsolatos gondolatoknak. Zászlóbontáskor ez volt a mi célunk, s most mikor egy rövid, de tanulsággal teljes esztendő után letesszük a tollat, magunk konstatáljuk, hogy munkánk nem lehetett egész munka. Közöny fogadott, a lelkek sivársága kísért s ásitó nemtörődömséget láttunk, mihelyt a közügy érdekében nyíltan kiléptünk.

Szellemi támogatást kértünk, kiktől telik az ilyesmi. Ebből nem kaptunk semmit és ha fakó, szintelen volt a mi kis heti lapunk, ezért ne érjen, egész nagyságában minket a vád, hanem vegye ki abból férfias becsületességgel, komoly beismeréssel saját részét az az osztály is, mely istenadta tehetségéből parányit sem szánt — nem nekünk, hanem a kulturális dolgokban hátul kullogó, fakó Mezőségnek. Valahogyan csak el voltunk szellemi alamizsna, mezőségi lelki morzsa nélkül is.

Ha lelki adományából fukaron jutott a környezet, azt hihetné bárki, hogy annál bőségebb volt az anyagi támogatás. Hol gőgös a lélek, nem jut onnan vigasztaló szó a szegénynek. Hanem az alamizsnát nem igen vonja meg csak a látszatért is senki, legfőlebb a fanyarképű misantrop.

Félre ne értsenek kedves olvasóink. Magunk számára sohasem kértünk fia-garast sem. Ha néha-napján fel-emeltük szavunkat, ha vegyült azok közé valami kevés kesernyész iz, egyetlen magyarázata, hogy nyakunkba szakadt nem csupán a szellemi munka, hanem az anyagi teher is. Lelki sivárság és szűkkeblűség, e kettő együtt érlelte meg már régen nálunk is a gondolatot, hogy hagyjuk anynyiban az oly vérmes reményekkel kezdett munkát. Ha a Mezőség fiatalnak, azoknak, kik magukénak mondhatják ezt a zsiros fekete talajt, nem fáj a Mezőség fakósága, népének analfabétasága, közállapotainak ijesztő maradisága, minek fájjon egy-két embernek, kiknek bölcsője nem itt ringott s kiknek gyermekkori emlékei nem a mezőségi domboldalak virányos lejtőihez fűződnek.

Már régen letettük volna a tollat. Hiszen nem most érezzük először, nem most jutottunk a fájó tapasztalathoz, hogy errefelé a nemzeti eszme felka-

rolásához, a közérdek dédelgetéséhez, előbbreviteléhez nem elég meleg a szív. A dermesztően hideg szél lefagyasztja a kert virágait. A fagyos környezet mellett dérütötté válik a lelkesedés.

Ez a dér már hónapokkal előbb leesett. Ha mégis éltünk, ha kihúztuk az egész esztendőt, tettük azért, mert áldozat árán is megkövetelte ezt a karakter s előfizetőinknek belénk helyezett bizalma. Ezzel nem is éltünk vissza. Most egy éve nyújtottuk az első számot s ma küldjük az utolsót.

De honnan veszi a bátorságot egy szerény helyi lapocská, hogy épen bucsuzó szavában szemrehányással illesse környezetét? Pártolok egy eszmét, melléje állok, ha kedvem úgy hozza, de szabad vagyok s belátásom szerint cselekszem. Ezt így nem irom alá. Vannak erkölcsi, testületi, kulturális és hazafias kötelezettségek. Ezekkel nem szabad és nem is lehet csak úgy kényünk-kedvünk szerint bánni. És mikor a társadalom s különösen a magyar társadalom forduló pontnál áll, mikor tespedéséből felrázza a lelkeket egy új áramlat s szó és toll azoknak a szolgálatába szegődik, kik a legszentebb ideálokat sárban vonszolják meg s lábbal tiporják, vajjon nem erkölcsi és hazafias kötelessége-e édes mindnyájunknak, hogy a környezetet öntudatra ébresszük s azo-

A „Mezőségi Híradó“ tárcája.

Várlak . . .

Várlak . . . visszavárlak . . .
 Találkozóra egykoron —
 Orgonavirág nyílásakor,
 Csöndes tavaszi alkonyon;
 Mikor a lelkem megittasulva
 Tehozzád simul — szóltanul,
 És az orgonafa fehér virága
 Fölöttünk lágyan összeborul . . .
 Avagy — ha dér ütött reá a fára,
 Es az utolsó levél is lehullt —
 Ha nem sir többé lantomon a nóta,
 És a lelkemben nem zokog a múlt:
 Akkor is várlak . . . visszavárlak . . .
 Találkozóra egykoron —
 Az élet végén — kint a temetőbe —
 Borongós őszi alkonyon . . .

Mocs, 1905. nov. 27.

Od.

A téli kabát.

Ahoz a csekélyke fizetéshez képest, a melyet minden hó utolsó napján egyenlő havi részletekben hozott haza Lőrincz János, mint fukaron javadalmazott hivatalnok a fő- és székvárosnak, elég tisztességesen osztotta be jövedelmét a fiatal pár. Arra persze, hogy bármily irányban is némi luxust fejtsenek ki, gondolni se lehetett. Szerény lakás, a legegyszerűbb étkezés és lehető nagy megtakarítás a ruházkozásban; főleg amióta egy apró, aranyos babát is helyezett el a boldog pár fészkebe ezelőtt hat esztendővel a gólya.

Lőrincz Jánosnak csak olyankor fájt meg a feje, mikor magának vagy a feleségének kellett új öltönyt vennie. A részlet vásárlásnak nem volt hive, csak készpénz ellenében vásárolt, mert helyes csapáson járt az eszmemenetes, hogy a részletvásárlás hova-hamarább az uzsorások karjaiba veti az emberfiát.

Lőrinczné már a múlt télen megcselekedte azt, hogy csak este bujt ki a házból mert öt év előtt vásárolt kabátjának már olyan antediluvianus ábrázata volt s az olcsó fekete posztó már úgy megzöldült, hogy minden angyali jósága mellett. Erzsikében is volt annyi asszonyi hiuság, hogy ilyen ruhadarabbal nem igen óhajtott napvilágos, sőt felhőkkel borított nappalon se hivalkodni.

Az urától egy szóval se kért új téli kabátot, mert jól tudta, ha volna szegénynek, maga ajánlaná föl az erre való pénzt.

Hát egyszerűen nem bujt ki a házból, csak este és akkor is a fogyatékosabban világított utcákon szedett magába friss levegőt.

Valami külön munkát végzett Lőrincz János az egyik tanácsos ur részére, amiért 100 korona jutalomban részesült.

Ragyogó ábrázattal rontott be a decemberi zuzmarás napon.

— Föld, föld, asszony, föld!

— Mi történt Sáríkámm?

kat, kik a vezetést várják, helyes irányban vezessük? Hanem ne veszdődjünk. Egy esztendő elég idő, hogy valami intézmény, egy realizált eszme mélyen gyökeret verjen, vagy elhervadjon s a sorvadás martaléka legyen. Ez utóbbi jutott osztályrészül a mi kis lapunknak is. Nem volt alkalmas a talaj s nem lephet meg senkit a gyors elmulás.

Egyenes, szókimondó nyíltsággal még anyagi támogatás esetén is vajmi nehéz volna fennmaradásunk. Heterogének vagyunk. Származási, faji, kulturális, vallási és más szempontok tagolják fel a Mezőséget. Az oly tekervényes ösvényen csaknem kikerülhetetlen volna a surlódás. Hadd jöjjön hát vissza a letűnt múlt, az igazi mezőügyi élet. Ne zavarjuk senkinek a kalkulussait. Itt az ilyesmit lábatlankodásnak mondják.

Ugy 70—80 embernek szemrehányó tekintetét láttam, míg papirosra tettem e néhány sort. Ez a köszönet, ez a hála, ez az elismerés, hogy a kezdet órájától hiven veletek voltunk. Kedves előfizetőnk! Hiszen e tekintetben szólottam, lelkemnek panasa a ti szivetekre át ütött testet e hideg betűkben. Velünk szolgáltatók a közügyet, hisz nélkületek egy napig sem tudtunk, de nem is akartunk volna fennmaradni.

De azért mégis megköszönjük szívből, lelkünkben, az eszme nevében, hogy velünk voltatok. Kicsiny a mi számunk, kik egymást megértjük, kevés volt lelkünknek melege, hogy a közöny jegét, e vastag réteget innen eltüntessük. Lelkünkbe zárjuk emléketeket, s ha talán, mit egyelőre még nem mondhatunk, egy jobb jövőnek első hajnalhasadása volt a Mezőségi Híradó egyéves élete, titek

az érdem, titeket illet az elismerés kis lapunk részéről s a szebb jövőtől is.

A szerkesztőség.

Mire való?

Nem egyszer tettük szóvá, hogy a mezőügyi nép szellemileg testileg, erkölcsileg és vagyoniilag degenerálódik. Gurul lefelé a hanyatlás lejtőjén. Ma még a posványban tapos, de holnap-holnapután mélyebbre is juthat. Hanem ez a rohamos hanyatlás nemcsak sajnálatos, de félelmetes is egyben. A nép, melynek szívéből hiányzik az öntudatosan vallásos hit, mely a nála állásban nagyobbaktól a vallás pökhendi lekicsinylését látja, rövid időn belül maga is közönyössé válik s végül egészen eldurvul. A tövisnek pedig minden időben meg volt s meglesz mindenha az a tulajdonsága, hogy sért és sebez. Mire való tehát az a sok és förtelmesen utálatos példa, mi egyeseknek és községeknek szeplőtelen lelkét képes megmérgezni. Mire való? Divat és tartósabb, mint a smoking kora, ártalmasabb a pörzsölő tüznél, utálatosabb az iszapot hordó piszkos vizárnál. Sáros lábu kuvaszok tetszelegnek a gondozott kertben s buta együgyűséggel gázolnak át a nyíló, harmatos virágokon. Annyira együgyűek, felfogásuk oly szártalmasan félszeg, hogy eljárásuk következményeit távolról sem látják. Eljőhet az idő s talán nincs is messze, mikor a szélvetés után meg lesz a vihar az aratása.

Kapós a csemege, mosolyt kelt a legszentebb dolgoknak frivol kipellengérezése, de nyomában jár mindig a romlás és édes testvére a rombolás. A fertőző betegségben élő állatokat törvény szigeteli el az egészséges tömegtől. Csak a lelki miazmás egyedek mérges környezetétől nem óvhat meg semmi. És terem a fanyar gyümölcs. Ma itt, holnap amott ötlük szemünkbe az erkölcsi elfajulás igen sok esete. Falvak légköre tiszta volt még eddig. Istentélelem és béke honolt a viskók csendes falai között. Ma azok is lármások a bűntől, hangosak az Istenkáromlástól s sok esetben utálatosak az oda telepedett lelki piszoktól. Világlátott kézművesek csekély

szakmabeli ismeretükhöz pótlásképpen magukkal viszik a konkolyt. Valamivel csak mponálni kell, illik megmutatniok, hogy világlátott, tudással telített, tehát nem közönséges halandók. Ilyenformán vándorol a szemét, az erkölcsi söpredék. De ha szabad a frivolság, a vallás és hit igazságainak negélyezése a sok iskolát végzett uraknál, miért volna tilos a náluk fogyatékosabb képzettségűeknél? Szegények. Fogyatékos agyuk nem veszi észre, hogy a legrosszabb mesternek öntudatlan taligásai. A rombolás orgiáit üli s ők a felkavart szemét fuvarozására vállalkoznak. Ne féltsük a népet a szocializmus hálójától, míg tiszteli a legfelsőbb tekintélyt, az Istent. De ha velünk, példánk után elfordult onnan egészen, csömört kapott lelke csoda e, ha fenyegetőzik?

Jó lesz több gondot fordítani a kontatókra. Csendes, hallgatag még a környezet. Elfajult lelkek gyűlölködéstől izzanak s szaporán vetik a szelet, hogy bőséges aratás legyen, a viharból. A csendet hamar követheti hangos láрма, szitok és a tekintély lábba tiprása. Mire való tehát játszani a tüzzel?

Ilyenforma a lelki elzúllás képe s talán a rossz példa volna okozója. A testi enerváltság nyomán követi azt. Munka, foglalatosság, család, baráti kör már nem nyújt sokaknak kielégítést. Az iszákosság ölé keblére borul manap nem egy községnek a népe, hogy a testet-lelket megölő alkoholizmus emlőjén töltözzék részeges apa és részegeskedő vére, saját fia, gyermeke. Tekintsünk el az anyagi tönkrejutástól. Ez más ok miatt is bekövetkeztetett volna. Szorványosan igen, de virágzó községek, munkás családok háztartásában és általában soha.

Viruló ifjúsága, munkakedve, törekvése és ereje ott szívódik fel a söntések mellett, ott vész el a pálinkagőzös falak között. Tömve vannak a korcsmák, rémmódon fogy az alkohol s illuminált alakok dülöngöznek a sáros utcákon.

Még szerencse, hogy nincs bátorságuk a kötekedésre. Békés polgár nem is mérészelne miattok az utcára kilépni. Hanem azért tömve vannak napközben a kurtakorcsmák s duhaj nótázástól, állatias üvöltéstől hangos minden este.

Csillogó szemekkel számlálta az ebédhez terített asztalra az öt darab husz koronást.

— Ennyit fizetett Szirák tanácsos ur azért a munkáért, amit az ősszel végeztem számára.

Örömtűz gyult ki Erzsike szemében is. Összezsapta a kezét.

— Mennyi pénz egy határon.

— Elég helye is van ennek fiacskám.

Kivett a zsebéből egy szeletke papírt, amelyről tételeket és később nagyobb rubrikákat olvasott. Szén, fa, kávé, cukor, meleg ruhácskák a gyermek számára, téli cipők mind a hármuknak stb. stb.

— Summa-summárum 60 korona. Marad 40 korona. Ebből pedig egy télikabátot veszünk az én drága Erzsikémnek.

Na hát akkora örömei még nem látott valaki, mint a szép asszonykéé volt. Végre tultehet azon a rettenetes ódivatu, keshedt zöld kabátón. 40 koronáért gyönyörű téli kabátokat látott a Kerepesi-uton.

Elhatározták, hogy ebéd után azonnal elindulnak kabátvásárló utjukra. Mert idő

kell ahhoz, hogy az ember egy ilyen értékes ruhadarabot megvásároljon.

Éppen tíz üzletben voltak már, amikor abban állapotok meg, hogy a legelsőt veszik meg és visszafordultak az első üzlet felé, amely a Kerepesi-ut legelején van.

A Nagydíófa-utcánál Erzsike egy volt iskola-társának fiacskájával találkozott, akivel mostanig fenntartotta ugyan a barátságot, de csak nagyon ritkán jöttek össze és körülbelül másfél év óta nem találkoztak.

A fiucska köszöntött rájuk, mert Erzsike nagy boldogságában meg se látta volna az apró fiucskát.

— Hogy van a mama? Mit csinál.

— Óh, édes néném, a mama nagyon beteg az apuska úgy sir; azt mondja, hogy tán soha se gyógyul meg.

— Hol laktok most?

— Itt a Nagydíófa-utcán, jobbra a harmadik ház.

— Nézzük meg egy percre, szólt férjéhez a jószívű asszonyka.

János nem mondott ellent és kis várta már benyitottak abba a kicsi udvari szobába, amely a ház legvégén volt.

Ugy a fogyatékos butorzat, mint a lakás parányi volta az első tekintetre elárulta a siralmasan nagy nyomort, amelyben a kis család szünylődött.

A kórágynon fekvő, halálnak érett asszony kétségbeesve panaszkolta el, hogy miféle csapások szakadtak rájuk ama másfél év óta, hogy nem találkoztak. Az ura hosszú ideig tartott betegsége folytán elvesztette állását és csak most új évtől foglalhatja el azt a meglehetősen jónak ígérkező hivatalt, amelyet végre sikerült elnyernie. De az még több, mint két hét, Egy fillér sincs a háznál. A gyermekek majd hogy éhen nem vesznek, mert már sehol sem akarnak hitelezni.

A beteg szakadozott hangon tördelte az ő kétségbeesett panaszát.

Abban a szempárban, amelyben eddig a boldogság, az öröm ragyogott, két könnycsepp jelent meg; ezt a könnyben uszó két szemét rávetette az urára. Valamit

Igy enerválódik, satnyul és csenevészedik el a Mezőség népe. Ne is csodálja senki. Pár esztendő multával aligha lesz annyi egészséges vizű kut községeinkben, mint mekkora a pálinkaméréseknek száma.

A Mezőségen alig fordult elő számbavehető bűntény, mi korcsmából ne indult volna ki s ott vagy a közelben ne folytatódott s fejeződött volna be. Csak csinján tehát ezzel a jövedelmet, busás hasznot hozó keresetággal, mert az alkoholért nemcsak pénzét, de erkölcsiségét, emberi mivoltát, tisztességét is oda adja cserébe a meggondolatlan nép.

Helyesebb és okszerű gazdálkodás üzése.

A mióta az egész országban észlelhető a drágaság, különösen az élelmicikkeknek oly rohamosan beállott és egyes cikkeknek pláne az áremelkedés már elviselhetetlen mértékben emelkedett, kell, hogy gondolkodóba ejtse az embereket, hogy hogyan, miképen lehetne ezen a bajon segíteni, amelyik segítség egyuttal alapját vetné meg annak is, hogy a földműveléssel és állattenyésztéssel foglalkozó polgárok százezreire is segítve lenne. Már régóta hangoztatott tény az, hogy a magyar gazda az ő egyoldalulag kezelt gazdálkodási rendszere mellett anyagi tekintetben soha jobb körülmények közé nem juthat, ha megmarad a régi járt uton s nem iparkodik, hogy magának a földje intenzívebb, belterjesebb kihasználása által fokozott jövedelmet biztosítson.

Más államokban már régebben rá tudták venni a gazdasági szakkörök a polgárság földműveléssel foglalkozó zömét, hogy az egyoldalú kalászos vetések forszírozását hagyják abba és inkább hüvelyes, kapás és az állattenyésztésre alkalmas takarmány növényeket honosítsák meg, mint amelyiknek művelése hasznosabb jövedelmi forrásnak bizonyult.

És hogy ez így van, ennek különösen Szászországban Hessenben, a kelettengeri tartományokban, de különösen Hollandiában és Belgiumban látható az eredménye, ahol egyrészt a kerti veteményeket és gyümölcs-termelést kultiválják, másrészt az utóbbi kettőben az állattenyésztés terén értek el az utóbbi időben óriási sikereket.

kérdezett tőle, Lőrincz János megértette és egy pillantással felelt a feleségének.

— Nézd csak édes, fordult Erzszi az ő nagy beteg barátnőjéhez; most van fölösleges negyven koronánk, ha ezzel tán könnyíthetnénk zavarotokon.

Hát azt nem lehet leírni, hogyan fogadta ez a sirszélén álló beteg ezt az életmentő ajánlatot. Mintha minden szenvedésétől megváltotta volna. Sirt, hálálkodott és végre ujongott a koplaló, didergő magzatjai nevében.

— Köszönöm; rebegette Erzsike, mikor végre újra az utcán volt az urával.

— Én is neked ezt a nagylelkű önmegtagadást. Mert most már nem vehetünk neked téli kabátot.

— Baj is az! Hordom a régit és ennyi az egész.

És hordta büszkén, boldogan azt az ócska télikabátot.

Kövér Ilma.

Sohasem volt alkalmasabb idő Magyarországon arra, hogy a polgárságot ezen előnyösebb gazdálkodásnak megnyerhessük, mint a mostani időszak, amidőn tapasztaljuk, hogy az élelmi cikkek közül például a borsónak és a babnak az ára közel ötven százalék áremelkedést ért el a tavalyival szemben csak azért, mert a kis gazdák sokkal kevesebbet termeltek az előző évekkel szemben. S bár például a bab és borsó termés fényesen sikerült, a termelt mennyiség után több mint kétszeres hasznot vágtak zsebre.

Dacára annak, hogy a termés jobb volt ez irányban az előző évinél, az áremelkedés okát az tette, hogy a fogyasztás, sokkal nagyobb lett, mint az előzőleg volt és hogy az így előállott szükségleti többletet nem tudjuk előteremteni.

Áll ez a tény, azonban különösen az állat (marha) tenyésztésnél. Tudjuk jól, hogy három év óta Magyarországon a marha ára rettenetesen emelkedett és hogy ma a legjobban jövedelmező dolog a polgárságra nézve, ha különösen az állattenyésztésre adja magát és minél több jó vágó marhát visz a piacra.

Ezt azonban csak úgy lehet elérni, ha a buza és rozs területekből minél többet elvonunk és ezt az állattenyésztéshez szükséges növényekkel pótoljuk. Mert csakis a jó takarmány előállítása teszi lehetővé azt, hogy minél több és minél jobb állatanyagot vigyünk a piacra, a mint az Belgiumban, de különösen Hollandiában az utóbbi években megtörtént.

Pedig, hogy ez sokkal könnyebb megmunkálást is igényel, azt a földművelő polgárok jól tudják, és hogy ez ideig mégis csökkönyösen ragaszkodtak a buza és más kalászos növények termeléséhez, nem tudhatjuk be másnak, minthogy ragaszkodtak a régi szokásokhoz.

Időszzerűvé tette még ennek a dolognak a szóba hozatalát az is, hogy a folyton fejlődő városok, valamint a létesült fürdő telepek szükséglete oly rohamosan állott be, hogy például egyes vidékek lakossága nem tud annyi élelmi és keleti cikket termelni amennyit a legjobb áron el ne kapkodnának a piaci vásárlásra utalt emberek százezrei.

A baromfi és gyümölcs termelés is sokkal jobban kifizeti magát, semhogy ezt be nem látnák ezek az emberek, mert hiszen tudjuk jól, hogy a külföldi kivitelre is óriási nagy a kereslet, különösen tojásból és szárnyasból Anglia és Németországba és fajgyümölcsöt sem tudunk annyit termelni, amennyit ennek a két országnak a piaca tőlünk nem importálna.

De amidőn a hazai szükségletet sem tudjuk előteremteni, akkor kell, hogy gondolkodóba essenek az emberek, nem e lenne eelszerű e kérdéssel gyakorlatilag is foglalkozni és megpróbálni, hátha tényleg úgy áll a dolog, mert azt láthatják, akinek az érdekében szólunk, hogy minket a jó akarat vezet, mert midőn ezeket szóba hozzuk csak azért tesszük, hogy őket figyelmeztessük, csak az ők figyelmüket ezekre a dolgokra felhívjuk.

Jó és több állatállomány beszerzése a legjobb mód arra, hogy a polgárság magának nagyobb jövedelmet biztosítson, de ezt csak úgy érheti el, ha nagyobb gonddal fogják felkarolni a kerti növények termelését, és a szárnyas nevelésre is több gondot fordítanak. Különösen áll ez annak a vidéknek a lakossága érdekében, ahol a fürdő és nyaralóhelyek túltömöttsége folytán nagy és kényesebb igényű közönség torlódik össze, mert ezek sokkal nagyobb igényvel bírván mindenféle

árut, sokkal többet és sokkal jobb áron vásárol.

Ez csak a kezdet a boldogulásra; a népretegeknek be kell látni maguktól azt, hogy amit itt irunk, az nem üres pufogtatás a levegőbe, hanem a nép jól felfogott érdekében tettük meg felhívásunkat abban a reményben, hogy amit itt irtunk, annak már a közel jövőben foganatja is lesz.

Gazdasági állam népe csak úgy boldogulhat, ha a kor igényeivel összhangba tud jönni ez a fő biztosítéka a polgárság boldogulásának, amint ezt más népek és nemzeteknél is tapasztaljuk.

HIREK és VEGYESEK.

— Olvasóinkhoz. Szíves olvasóink kis lapunk utolsó számát veszik mai napon. Optimizmusunk az utolsó percig éltetett, biztatott s a valóság rideg szavával megállást parancsolt. A hátralékos előfizetési díjak többszöri sürgetésünk után sem érkeztek be, mint a mult számban közreadott tervünket, hogy kéthetenként egyszer jelentetjük meg lapunkat, nem válthatjuk be. Önzetlenül, szellemi és anyagi áldozattal, odaadással és lelkesedéssel szolgáltuk ennyi időn át a közös ügyet. Most az utolsó szám átnyújtásakor csupán annyit kérünk szíves előfizetőinktől, hogy ránk ne nehezteljenek. Mult év december közepén jelent meg a Mezőségi Híradó első száma s 1905. december 2-án senki sem panaszkodhatik megrövidítésről! Fáj a közöny, fáj a nem remélt csalódás s drágán jutottunk a mostani meggyőződésünkhöz, de nem sajnáljuk sem szellemi munkánkat, sem a hozott anyagi áldozatot. Hálds köszönetünket küldjük mindenhová, hol befogadtak, s honnan a pártolásból is jutott valami. Szíves előfizetőinknek elismerésünket töl-mácsoljuk a támogatásért. Hátralékos olvasóinkat pedig most is kérjük, hogy a réges-régen esedékes csekély előfizetési díjat küldjék be valahára címünkre. Van valamelyes reményünk, hogy a minket sújtó anyagi teherből bár egy rész így elesik. Ha — mit nem hiszünk — még ebben is csalódnánk, akkor elmondhatjuk, hogy a csalódásnak minden fázisán át-estünk. Béke velünk.

Kiváló tisztelettel
a Szerkesztőség.

— Erzsébet-ünnep. A mocsai áll. elemi iskola tanítótestülete és növendékei szép ünnepség keretében adóztak f. év nov. hó 20-án feledhetetlen Erzsébet királynénk emlékének. Az ünnepély pontban 10 órakor vette kezdetét. A növendékek kettős karban a Hymnuszt adták elé szabatosan s Orbán Ferencz plébános méltatta röviden az Erzsébet ünnep jelentőségét. Majd alkalmi szavatok következtek, melyek közül különösen megkapó, közvetlen is átérzett volt a Kovács Margité. Az ünnep középpontja minden tekintetben Szabóné Vitályos Márici tanítónő felolvasása volt. Találó vonásokban kegyeletes szavakkal rajzolta meg a mi feledhetetlen Erzsébet királynénk magyarszerető jó lelkét s mutatta be a vértanúságig sokat szenvedett királyi színt. Bezáró beszéd után szétoszlottak a növendékek. A közönségből ott voltak: Bencédi Jánosné, Kovács Gerőné, Rácz Aranka, Skodrán Kata, Skodrán Laura és Kovács Gerő kir. közjegyző. Csak csodálni lehet, hogy az indolencia, még ilyen esetek

ben is mennyire fogva tartja a mi publikumunkat. Hiszen magyarok volnánk, s magyar-voltunkat illenék néhanapján külsőségekben is nyilvánítani.

— **Szövetkezeti ügy.** Ha jól emlékszünk f. évi július végén, tehát négy hónappal ezelőtt volt a „Mocsvidéki fogyasztási és értékesítő szövetkezet” alakuló gyűlése. Még fél esztendeje sincsen s már is alaposan lefagyott a lelkesedés. Minket mint a nyilvánosság szócsóvit annyiban érdekel a szövetkezeti ügy, hogy tudni szeretnők, ha lesz-e valami a dologból vagy talán a lelkesedéssel együtt az eszme is kimult. Sok jóra való helybeli és vidéki ember jegyzett részvényt és fizette be annak értékét. Ezek joggal várják a megnyugtató végleges határozatot. Vagy megalakulunk legalább a jövő év elején s akkor valami mozgólódást is kell végzenünk, mert 1906-tól csupán egyetlen rövid hónap választ el, vagy feladjuk az eszmét, ezt az ügyet is a többi dolgok közé sorozván s ez esetben visszamenőleg bonyolítjuk le az eddig teljesített munkálatokat. Vagy így, vagy úgy, de a dolog egészen heverőben nem maradhat. Kíváncsian nézünk a fejlemények elé.

— **Közeleg** a keresztény világ egyik legkedvesebb s egyben legbensőségesebb ünnepe, a szent karácsony. Holnap adyent első vasárnapja. Komoly magabaszállással négy hétig készül a jó keresztény a Megváltó születési ünnepének méltó megünneplésére. A Rorátékon szívbe markolóan sir fel az ének „Harmatozd le nagy ég az igazat és jót.”

— **A Mocsli Kaszinó új választmánya** f. év nov. hó 15-én gyűlést tartott. E gyűlésen választotta be rendes tagjai közé dr. Moldován Viktor helybeli ügyvédet és Blága Aurél papjelöltet; a kültagok sorába pedig Levka János mező-szombattelki birtokost és Mihályi Zoltán urakat.

— **Halált okozó véletlen.** Megrázóan kínos esetnek volt okozója a múlt napokban Tuson községben a vak véletlen. Kolozsvári Károly uradalmi intéző vállán töltött fegyverével a mezőről érkezett haza. Lakása ajtaja előtt leemelte válláról a fegyvert, mely abban a pillanatban eldőrent s a közvetlen közelben álló Varga Mátyás szegény napszámos asszonynak rögtön halálát okozta. A serétlőveg az áldozat alsó álcsonjtja mellett röpielt el s koponya-törést okozott. A sem lehetetlen, hogy a nagyfoku légnyomás repesztette szét a koponya csontot. A boncolást végző orvosok nyilatkozata szerint a szegény áldozatnak máskülönben is rendkívül vékony volt a koponya csontja. A derék intézőt rendkívül leverte a kínos eset s kimondhatatlanul sajnálja, hogy bár közvetve a halálnak volt okozója. Nem lehetetlen, hogy a fegyver ravasza valami surlódás következtében emelkedett föl s okozta a szegény Varga Mátyás halálát.

— **Fészkelődés.** Hétköznap még hagyján, hanem vasárnapokon rémesen mozgalmos nálunk Mocson az utcai élet. Piacon tanyázik ekkor minden ép kézlábu ember. A szegénye a piaci karfákat támogatja, a módosabbja korcsmákban kurjongot, iszik, végül fizet és legeslegvégül az utcán duhajkodik. Az elmúlt héten már kihívó magaviselet tanuja volt metropolisunk. Tömegbe verődött holitt, hol ott a fiatal-ság s módót és alkalmat keresett a tettelegességre. A nagyfoku sötét is kedvezett a duhajkodásnak s komoly következményei is könnyen lehettek volna a vesze-

kedésnek. Szerencsére figyelmes csendőrségünk gyorsan elfojtotta a nálunk szokatlan kötekedést s szigorúan ellenőrzi a céltalan utcai ögyelgést és csoportosulást.

— **Erőlködésnek** lehetne mondani nálunk minden igyekezetet, mert ritka esetben követi azt a sikert. Múlt számunkban közöltük az állami iskola igazgató-tanítójának felhívását az alakítandó ifjusági egyesület érdekében. Az értekezlet ideje nov. 26-ának vasárnap délelőtti 11 órájára volt kitűzve. A megjelentek számát tekintve az alakuló értekezlet népesnek épen nem mondható. Megjelentek Benczédi János ig. tanító és Benedek Endre tanító. Hüségeseen vártak féltizenkettőig, azután déli 12 óráig, s aztán ők is elhagyták az e célból gondosan előkészített helyiséget. Ez az alakuló gyűlés reális képe. De mit szól ehhez a mocsli közönség. Vagy csakugyan úgy áll, hogy nálunk semmi üdvös eszmét nem lehet valóra váltani. Egyetlen dolog megnyugtathat mindenkit: nálunk történt.

— **Erélyes intézkedéssel** szabályozták meg nálunk a korcsmákat. Esti 9 óra helyett délutáni 5 órára tüzték ki a korcsmák záróráját. Ennél örvendetesebb hírt nem is úsághatnánk. Az esti korcsmazás a bűn fészke, az ifjuság megrontója. Kibeszélhetlen a kár, mi innen egyesekre és az egész közre háramlik. Duhajkodás, éjszakai kurjongatás, csendháborítás és apró tolvajlás, no meg az éjszakai szerető orgazdaság is szűnik, alább hagyván ezek után. Vajha kiterjesztenék ezt az intézkedést az egész járás területére, A miénkhez hasonló viszonyok vannak a többi mező-ségi községekben is.

— **Valamennyi mező-ségi községek,** mindannyija sártenger volt a nedves, esős novemberi napokban. Heteken keresztül szünetelt a közlekedés s csak a legvégső szükség idején fogta járomba marháját a gazda. És ez a körülmény meg is dolgozta alaposan a községi utakat. Sokszor szóvá tettük, s most sem hallgathatjuk el, hogy községi ut viszonyaink rettenetesekek. Megszűnése sincsen a szekérjárasnak, hanem azért ökölnyi kő még elvéte sem kerül soha azokra. Mig az oktan állat is keservesen megsínlődik ezért.

— **Az E. K. E. folyóirata.** Most jelent meg az „Erdély” legújabb 9—10. száma a tájleírás és néprajz köréből vett érdekes és képekkel illusztrált közlemények dus tartalmával. A vezető cikk a néprajzzal foglalkozik turista szempontból. Nagy Lajos a szerkisorai jégbarlangot, Gyárfás Győző a Csukás hegy-séget, Bokor János dr. a zágoni erdőséget ismerteti az egyéni benyomások és megfigyelések vonzó közvetlenségével, a nagyobb cikkeik sorában egy-egy a székely babonás néphiedelmekről, a hegymászó lábbeliről és az ásványvizek töltéséről nyújt tanulságos tájékoztatást; utóbbi Hankó Vilmos dr. tollából ered. A különfélek változatos rovata élénken öleli fel a hazai és külföldi turista hírek, kirándulások, idegenforgalmi események és könyvismertetések egész sorozatát. A gondosan szerkesztett füzet az E. K. E. új tagjainak 2 hasábra terjedő névsora zárja be. Az „Erdély”-t, ezt a színvonalon álló honismereti közlönyt az E. K. E. ujonnan jelentkező tagjai 6 koronáért megrendelhetik a Mátyás-házi irodában Kolozsvárt.

TELEFON 101. SZÁM.

ADI ÁRPÁD

KÖNYVNYOMDÁSZ

MAROS-VÁSÁRHELT, FŐTÉR 7. SZÁM.

Szives tudomására hozom t. megrendelőim és üzletbarátaimnak, hogy

KÖNYVNYOMDÁMAT

a mai kor igényeinek megfelelőleg teljesen ujonnan berendeztem. Midőn ezen körülményt tisztelt megrendelőim szives tudomására hozom, kérem további nagybecsű támogatásukat jövőre is.

<i>Megrendelésre gyorsan és izlésesen készít:</i> Esküvői-, bál- és alkalmi meghívót diszes kivitelben. Névjegyek-, táncrendek- és eljegyzési kártyák a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig.	A „Székelység” SZÉKELYTANÚGY SZÉKELY VILÁG „Mezőségi Híradó” KIADÓHIVATALA	<i>Állandó ak ár:</i> Községbiráskodási-, körjegyzői-, halottkémi-, iskolai- és a róm. kath. lelkeszi hivatal részére szükségilendő nyomtatványokból.
--	--	---

Vidéki megrendelések azonnal eszközöltetnek.

Nyomatott Adi Árpád könyvnyomdájában Maros-Vásárhelyt.